

Összehasonlító elemzés a SEDS viselkedési és emocionális problémákat felmérő teszt alapján

Összehasonlító elemzésem tárgyául két, általam tanított 15 éves fiú tanulót (H. és R.) választottam ki. Mindegyikőjüket ebben a tanévben kezdtem tanítani, a 2018/2019-es tanévtől kezdve járnak a gimnáziumunkba. Osztálytársak, azonban az én óráimon (német nyelv) külön csoportban vannak. H a humán csoportba jár, R pedig a reál csoportba.

Azért rájuk esett a választásom a teszttel, mert érezhetően különböznek az osztálytársaktól, az "átlagtól", nagyon érzékenyek, bár elsőre úgy tűnik, szúrósággal vagy inadekvát viselkedéssel hajlandóak csak kitűnni a tömegeből. Mindketten sokat hiányoznak az iskolai tanórákról, valamint mindkettőjük iskolai viselkedése problematikus. Nehezen illeszkednek be, H-t a csoporttársai sem fogadják el mindannyian, R megtalálta a saját helyét és szerepét a csoporton belül.

H a német nyelv tantárgyi követelményeket nehezen teljesíti, félévi eredménye: „elégséges”, R viszont kifejezetten jó képességű, intelligens tanuló, az ő eredménye „jó” volt.

Kíváncsi voltam a SEDS teszt elvégzésével, hogy beazonosíthatóak-e azok a területek, amelyek fejlesztésre szorulnak.

A részadatok az alábbi listában szerepelnek:	H:	R.
1. Társakkal való interakció kerülése	12	9
2. Agresszív kommunikáció	8	12
3. Pedagógusokkal való interakció kerülése	6	7
4. Nem megfelelő viselkedésminták	12	8
5. Depresszív reakciók	8	5
6. Fizikai és félelmi reakciók	12	9

A pontszámok ismeretében elmondhatjuk, hogy H 58 pontot ért el összesen, ez viselkedési hányadosként 66-ot jelent, azaz beleesik a magasan veszélyeztetett kategóriába. R pontszáma 50, viselkedési hányadosa 81, ami alacsonyan veszélyeztetett, bár nagyon közel áll a veszélyeztetett kategória pontszámához. A 6 lehetséges terület közül a Pedagógusokkal való interakció kerülése és a Depresszív reakciók nem relevánsak mint problémás területek, azonban a többi 4 terület valamelyik tanulónál domináns módon megjelenik.

Mindkét tanú esetében hosszabb beszélgetéseket folytattam az elmúlt félév során a szülővel, konkrétan az édesapával. Úgy látom a teszt eredményei alapján, hogy R boldogulni

fog a problémájával, mivel tulajdonképpen neki az agresszív kommunikációját kell „megszelídítenie”. Úgy vélem, tudok neki segíteni abban, hogy az agresszív helyett az asszertív kommunikációt sajátítsa el lépésről lépésre. A csoportban idáig is voltak olyan kooperatív feladatok, amelyekben sikerült így megnyilvánulnia. Másrészt a csoport tagjait is érzékenyíteni kell valószínűleg, hogy könnyebben elfogadják R megnyilvánulásait. A tanév legelején velem is előfordult, hogy hozzászólásait provokációnak észleltem, holott nem mindig szánta annak, csak túlzottan nagy igénye van arra, hogy saját álláspontját kifejtse, még hozzá várakozás nélkül. Az utóbbi időben csökkentek iskolai hiányzásai. (Korábban félő volt, hogy mulasztásai miatt osztályozóvizsgákat kell tennie.) R édesapja csak pár hónapja neveli fiát, előtte R az édesanyjánál lakott. Abban az időszakban az volt a fő probléma, hogy a problémák „megoldása” az volt, hogy R bármely csekély probléma esetén is otthon maradt inkább az iskolába járás helyett.

H tanuló esetében azt látom fő problémának, hogy az édesapa elvárásai indokolatlanul magasak, amelyeket H nem képes teljesíteni, ettől viszont folyamatosan frusztrált. Ez is lehet oka, hogy kerüli a társaival való interakciókat, nem a helyzetnek megfelelően reagál, valamint indokolatlan gyakorisággal és erőteljesen ijedt illetve fáradt. Úgy érzem, az ő esetében fontos és előre mozdító lehet, ha az órákba a korábbiaknál több olyan feladatot és játékot illesztünk be, amelyek az érzelmi intelligenciát fejlesztik. Szeretném, ha megértené, hogy az érzelmei a sajátjai, amelyeket nem kell senkinek kontrollálnia és felülbírálnia, nyugodtan vállalja őket. Ha sikerül több sikerélményhez juttatni (apróbb eredmények elérésekor), talán jobban hajlandó lesz nyitottá válni társai irányában is.

Érdekes volt számomra, hogy egy sokszor kipróbált tesztet hívtam segítségül ahhoz, hogy észrevételeimet, megfigyeléseimet megerősítsem vagy éppen cáfoljam. Mindenképpen örülök, hogy őket választotta, hiszen érezhető, hogy a csoportbeli szerepük nem harmonikus. A teszt felvétele nélkül azonban nem tudtam volna meghatározni, hogy konkrétan mely részterületeken érzékelhető a fő probléma. Ez elgondolkoztatót azon is, vajon ki veheti fel a tesztet, és ehhez kinek az engedélye szükséges. Hatékonynak tartanám ugyanis, ha a kezdő osztályok mindenegybes tanulója kitöltené a SEDS tesztet, hiszen az osztályfőnök sok markáns problémát tudna így megelőzni, sőt az iskolapszichológus is fel tudná használni munkájában.